

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра ділової комунікації

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З ДИСЦИПЛІНИ
«КРОСКУЛЬТУРНЕ ЛІДЕРСТВО»

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Метою викладання навчальної дисципліни «Кроскультурне лідерство» є формування у студентів базових знань з менеджменту у сфері міжнародного бізнесу і розвиток професійної компетентності, що забезпечує ефективний менеджмент зовнішньоекономічної діяльності та функціонування кроскультурного лідерства.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Кроскультурне лідерство» є:

- набуття професійних навичок та вмінь лідерства в системі управління організацією;
- вироблення навичок використання стандартних методик для аналізу та розрахунку економічних показників;
- розвиток вмінь прийняття управлінських рішень з урахуванням інтересів стейкхолдерів різних рівней на міжнародному ринку;
- вдосконалення вмінь аналітичного опрацювання іншомовних джерел з метою отримання фахової інформації.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- концептуальні основи теорій кроскультурного лідерства;
- місце лідерства в системі управління організацією;
- принципи чесної конкуренції, етичної поведінки компаній щодо іноземних партнерів;
- зміст, структуру і вимоги міжнародних стандартів звітності, особливості звітності в Україні;

вміти:

- ідентифікувати, аналізувати і ранжувати очікування заінтересованих сторін організації з позицій концепції партнерських відносин;
- спираючись на стандарти МОП, Європейського Союзу і національного законодавства забезпечувати дотримання принципів Глобального договору у сфері праці (принципи 3, 4, 5 і 6);
- узагальнювати матеріали аналізу для формування пропозицій щодо удосконалення програм партнерських відносин;
- застосовувати основні принципи прийняття етичних управлінських рішень;
- розробляти етичні кодекси організацій, фахівців різних професій;
- аналізувати звітність організації і готувати необхідну інформацію для формування партнерських відносин;
- за допомогою сучасного методичного інструментарію розробляти систему моніторингу ефективності діяльності організації та оцінювати результативність партнерських програм організації;
- розробляти та впроваджувати процедури здійснення соціального аудиту;
- аналізувати нефінансові ризики, пов'язані з діяльністю організації та розробляти заходи із запобігання або зниження.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент повинен досягти таких **результатів навчання (компетентностей):**

- здатність аналізувати результати діяльності організації, оцінювати вплив чинників зовнішнього та внутрішнього середовища на функціонування організації, визначати перспективи розвитку організації, створювати базу даних щодо впливу факторів зовнішнього і внутрішнього середовища організації;

- здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту, планувати діяльність організації, виконувати професійну діяльність відповідно до міжнародних норм та правил, працювати у міжнародному середовищі;

- здатність працювати у колективі та команді, налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань, формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.

Міждисциплінарні зв'язки. Дисципліна «Кроскультурне лідерство» знаходиться в логічному і змістовно-методичному взаємозв'язку з іншими частинами освітньо-професійної програми і ґрунтується на знаннях, отриманих при таких дисциплінах, як «Економічна теорія», «Правознавство», «Соціологія», «Філософія», «Менеджмент», «Економіка підприємства».

Самостійність у надбанні знань передбачає володіння складними вміннями і навичками бачити смисл та мету роботи, організацію власної самоосвіти, вміння по-новому підходити до вирішуваних питань, пізнавальну і розумову активність і самостійність, здатність до творчості.

Самостійна робота студентів як засіб організації та виконання визначеної пізнавальної діяльності поділяється на аудиторну та позааудиторну. Під час аудиторних занять студенти слухають лекцію, ведуть її запис, беруть участь у дискусіях тощо. Позааудиторна робота менш регламентована.

Основними формами організації позааудиторної самостійної роботи виступає робота: з навчальними посібниками, першоджерелами (конспектування, реферування, складання тез); над конспектами теоретичного матеріалу; над документами; підготовка рефератів та доповідей.

Усі види самостійної роботи студентів можна розділити на роботи репродуктивного типу (робота над підручниками), творчі (підготовка доповідей) і комбіновані, тобто такі, що включають елементи творчості і репродукції.

З метою більш досконалого управління позааудиторною самостійною роботою студентів доцільно виділяти дві взаємопов'язані підсистеми – систематичну і акордну самостійну роботу. Під систематичною роботою розуміється робота, розподілена по днях невеликими порціями, а під акордною – компактна і довготривала за часом. Поділ позааудиторної самостійної роботи студентів на систематичну повсякденну і акордну відображає ритм роботи вищої школи і може стати певною основою для її планування, організації й управління. Мета самостійної роботи студентів – кількісне нагромадження навичок самостійної роботи до певного рівня, на базі якого виникає необхідність в акордній роботі. Остання переслідує нову мету – перетворення цих навичок на нову якісну структуру (підготовка виступу, доповіді на науковій студентській конференції тощо).

Завдання до позааудиторної самостійної роботи передбачають самостійне

вивчення окремих тем та питань, складання тез та конспектування питань на основі навчальної літератури, пошук додаткової інформації в мережі Інтернет, написання рефератів за запропонованими темами, підготовка та презентації проекту.

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		д/ф	з/ф
1	Вплив культури на міжнародні ділові відносини	12	14
2	Цінності, ставлення, поведінка: міжкультурна розмаїтість	12	16
3	Міжкультурне ділове спілкування	12	16
4	Поведінка на робочому місці. Культурні параметри.	12	16
5	Культурні розходження в організаціях	12	16
6	Кроскультурні розходження в мотивації персоналу	10	16
7	Лідерство в міжкультурному діловому оточенні	20	24
8	Кроскультурні аспекти міжнародних переговорів	18	22
	Разом	102	138

III. НОРМАТИВНІ АКТИ ТА ДОКУМЕНТИ

1. Глобальний договір ООН (UN Global Compact, 2000) www.globalcompact.org.ua

2. Загальна декларація прав людини: Прийнята і проголошена резолюцією Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1948 року // Офіційний вісник України від 15.12.2008 — 2008 р.- № 93. -С. 89. –Ст. 3103. http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_015

3. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права // <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>

4. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права // <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>

5. Декларація соціального прогресса и развития. Провозглашена резолюцией Генеральной Ассамблеи от 11 декабря 1969 года // <http://www.un.org/russian/document/declarat/socdev.htm>.

6. Декларація про права на розвиток, прийнятій ГА ООН в грудні 1986 року // <http://www.un.org/russian/document/gadocs/convres/r41-128.pdf>.

7. Міжнародна організація праці: Конвенції та рекомендації, ухвалені міжнародною організацією праці. — Женева: МБП, 1999. — У 2 т. — 2242 с.

8. Конвенція МОП №87 «Про свободу асоціації та захист права на організацію», 1948 // <http://zakon.rada.gov.ua>

9. Конвенція МОП №98 «Про право на організацію і на ведення колективних переговорів», 1949 // <http://zakon1.rada.gov.ua>

10. Конвенція МОП №29 «Про примусову працю»), 1930 // <http://zakon1.rada.gov.ua>

11. Конвенція МОП №105 «Скасування примусової праці»), 1957 // <http://zakon1.rada.gov.ua>
12. Конвенція МОП №138 «Про мінімальний вік для прийому на роботу», 1973 // <http://zakon1.rada.gov.ua>
13. Конвенція МОП №182 «Про найгірші форми дитячої праці»), 1999 // <http://zakon1.rada.gov.ua>
14. Конвенція МОП №100 «Про рівну винагороду», 1951 // <http://zakon1.rada.gov.ua>
15. Конвенція МОП № 111 «Про дискримінацію (в галузі праці і занять)», 1958 // <http://zakon1.rada.gov.ua>
16. Декларація Міжнародної організації праці основних принципів та прав у світі праці: ухвалена Міжнародною конференцією праці на її вісімдесят шостій сесії (Женева, 18 червня 1998 року) // http://www.ilo.org/public/english/standards/declaration/declaration_ukranian.pdf
17. Трехстороння декларація принципів, касаючихся многонациональных корпорацій и соціальної політики (Третє издание). — Женева, Международное бюро труда, 2001 // <http://www.ilo.org/public/english/employment/multi/download/russian.pdf>
18. Керівні принципи ОЕСР для багатонаціональних підприємств// http://www.oecd.org/department/0,2688,en_2649_34889_1_1_1_1_1_1_1,00.html —
19. Європейська соціальна хартія (переглянута)// ВВР.- 2006. — № 43. — Ст.418.
20. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії України 28 черв. 1996 р. — К.: Преса України, 1997. — 80 с.
21. Кодекс законів про працю України // <http://www.rada.gov.ua>
22. Закон України «Про зайнятість населення» // Відомості Верховної Ради. — 1991. — №14. — Ст. 170.
23. Закон України «Про колективні договори і угоди» // Відомості Верховної Ради. — 1993. — №36. — Ст. 361.
24. Закон України «Про професійні спілки України, їх права та гарантії діяльності» // Відомості Верховної Ради. — 1999. — № 45. — Ст. 397.
25. Закон України «Про організації роботодавців» // Відомості Верховної Ради. — 2001. — № 32. — Ст. 171.
26. Закон України «Про оплату праці» // Відомості Верховної Ради. — 1995. — № 17. — Ст. 121.
27. Закон України «Про охорону праці» // Відомості Верховної Ради. — 1992. — № 49. — Ст. 668.
28. Закон України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» // Уряд. кур'єр. — 2003. — № 150.
29. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття» // Людина і праця. — 2000. — № 7. — С. 3–31.
30. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного

захворювання, які спричинили втрату працездатності» // Відомості Верховної Ради. — 1999. — № 23. — Ст. 121.

31. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням» від // Відомості Верховної Ради. — 2001. — № 23. — Ст. 121.

32. Закон України «Про недержавне пенсійне забезпечення» // Уряд. кур'єр. — 2003. — № 169.

33. Закон України «Про екологічний аудит» від 24 червня 2004 року № 1862-IV вихідні дані?

34. Закон України «Про якість та безпеку харчових продуктів та продовольчої сировини»;

35. Положення «Про Національну тристоронню соціально-економічну раду» / Затверджене Указом Президента України від 29.12.2005 №1871 // <http://www.rada.gov.ua>

36. Кодекс поведінки державних службовців № 5585 від 02.06.2004р. вихідні дані?

37. Концепція подолання корупції в Україні «На шляху до добросовісності»: Затв. Указом Президента України від 11 вересня 2006 р. № 742/2006 // Офіц. вісн. України. — 2006. — № 37. — Ст. 2540.

38. Закон України «Про благодійництво та благодійні організації» від 19 вересня 1997 р. // <http://www.rada.gov.ua>

39. Закон України «Про захист прав споживачів» // <http://www.rada.gov.ua>

40. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» // <http://www.rada.gov.ua>

41. Про розвиток соціального діалогу в Україні: Указ Президента України від 29.12.2005 № 1871. // <http://www.rada.gov.ua>

Рекомендована література

Основна:

1. Maude B. Managing Cross-cultural Communications Principles and Practice. NY: Palgrave and Macmillan, 2011. 385 p.

2. Trenholm S. Thinking Through Communication: An Introduction to the Study of Human Communication. London: Pearson College, 2014. 409 p.

3. Бабаєв В. М., Романовський О. Г., Пономарьов О. С. Проблеми формування особистості лідера : навчальний посібник. Харків : НТУ «ХП», 2000. 290 с.

4. Книш А. Є. Діагностика типу морального лідерства у сфері бізнесу: навчальний посібник. Київ : ДП «НВЦ»Пріоритети», 2016. 140 с.

5. Книш А.Є. Емоційний інтелект лідера у сфері бізнесу : навчальний посібник. Київ : ДП «НВЦ»Пріоритети», 2016. 184 с.

6. Іпатов Е. Ф., Левківський К. М., Павловський В. В. Психологія управління у бізнесі : навч. посібник для підготовки бакалаврів усіх форм навчання. Київ : НМЦВО, 2002. 320 с.

7. Романовський О.Г. Бізнес-лідерство і когнітивні якості: навчальний

посібник. Київ : ДП «НВЦ»Пріоритети», 2016. 123 с.

Додаткова:

1. Edward M. Clift. How Language is Used to do Business: Essays on the Rhetoric of Economics. The Edwin Mellen Press, Lewiston, 2008. 462 p.

2. .Нестуля О. О. Основи лідерства. Наукові концепції (середина XIX століттяпочаток XX століття): навч. посіб. Полтава: ПУЕТ, 2016. 375 с.

3. Нестуля О. О., Нестуля С. І. Основи лідерства. Наукові концепції (від найдавніших часів до середини XX ст.) : навч. посіб.. Полтава : ПУЕТ, 2016. 277 с.

4. Нестуля О. О. Нестуля С. І., Крамаренко В. В. Основи лідерства : практикум (індивідуальні практичні та творчі завдання). Вид. 4-е, переробл. та доповн. Полтава :ПУЕТ, 2017. 124 с.

5. Нестуля О. О. Нестуля С. І., Крамаренко В. В. Тренінг лідерських якостей та практичних навичок менеджера : навч. посіб. Київ.: Знання, 2013. 287 с.

6. Середа Н. В. Основи риторики для бізнес-лідерів: ефективний публічний виступі : навч. посібник. Київ : ДП «НВЦ»Пріоритети», 2017. 100 с.

7. Bar-On R. Emotional intelligence: An integral part of positive psychology. *South African Journal of Psychology*, 40(1). 2010. p. 54–62.

8. Brackett M. A., Rivers S. E., & Salovey P. Emotional intelligence: Implications for personal, social, academic, and workplace success. *Social and Personality Psychology Compass*, 5(1). 2011. p. 88–103.

Інформаційні ресурси:

1. Льюис Р.Д. Деловые культуры в международном бизнесе: От столкновения к взаимопониманию. URL: tudmed.ru/lyuis-richard-d-delovye-kultury-v-mezhdunarodnom-biznese-ot-stolknoveniya-k-vzaimoponimaniyu_ca8f142657d (дата звернення: 25.08.2019).

2. The Stakeholder Company. URL: <http://thestakeholdercompany.com/home/> (дата звернення: 25.08.2019).

3. Schwab, K. Global Corporate Citizenship. *Foreign Affairs*, January/February 2008. URL: <http://www.foreignaffairs.org/20080101faessay87108/klaus-schwab/global-corporate-citizenship.html> (дата звернення: 25.08.2019).

4. BRASS – The ESRC Centre for Business Relationships, Accountability, Sustainability and Socieф. URL: www.brass.cf.ac.uk (дата звернення: 25.08.2019).

5. Business and Human Kghts. URL: www.business-humanrights.org (дата звернення: 25.08.2019).